

Šīs informatīvās lapas sagatavotas sadarbībā ar *ES Notāru padomi (CNUE)*.

1 Kā tiek taisīts pēdējās gribas rīkojums (testaments, savstarpējs testaments vai mantojuma līgums)?

Pārrobežu situācijā testaments ir spēkā esošs tad, ja tas atbilst tās valsts tiesību aktiem, kurā tas ir sagatavots.

Pamatosacījumi Francijā

- Testamenta autoram (testatoram) jābūt pie skaidra saprāta (Civillkodeksa (*code civil*) 901. pants).
- Testatoram jābūt tiesībspējīgam un rīcībspējīgam (Civillkodeksa 902. pants).
- Uz personām, kas atrodas tiesiskā aizsardzībā, attiecas īpaši noteikumi: piemēram, testamentu nevar izveidot nepilngadīgie, kas jaunāki par 16 gadiem (Civillkodeksa 903. pants), un aizbildnībā esošiem pieaugušajiem jāsauņem tiesas vai ģimenes padomes atļauja (Civillkodeksa 476. pants). Aizgādībā esošas personas (*curatelle*) testamentu var izveidot (Civillkodeksa 470. pants), ievērojot 901. panta noteikumus.

Formālās prasības

Francijā ir atļauti četri testamentu veidi.

- Pašrocīgs testaments: tam jābūt rakstītam, datētam un parakstītam tikai ar testatora roku (Civillkodeksa 970. pants).
- Notariāli noformēts testaments: tas jā sagatavo divu notāru vai viena notāra un divu liecinieku klātbūtnē (Civillkodeksa 971. pants). Ja testamentu raksta divu notāru klātbūtnē, testators testamentu viņiem nodiktē. Tāpat rīkojas, ja testamentu taista viena notāra klātbūtnē. Abos gadījumos notārs pēc tam testamentu nolasa testatoram (Civillkodeksa 972. pants). Testatoram testaments jāparaksta notāra un divu liecinieku klātbūtnē (Civillkodeksa 973. pants), un tas jāparaksta arī notāram un lieciniekiem (Civillkodeksa 974. pants).
- Slēgts testaments: tas ir mašīnrakstā vai ar testatora vai citas personas roku rakstīts testaments, ko parakstījis testators un kas pēc tam aizlīmētā un aizzīmogatā aploksnē iesniegts notāram divu liecinieku klātbūtnē (Civillkodeksa 976. pants).
- Starptautisks testaments: to testators iesniedz vienam notāram un diviem lieciniekiem, kuri to paraksta, pēc tam testamentu pievieno rakstiskam apliecinājumam, ko sagatavojis notārs, kurš tos glabās (Vašingtonas 1973. gada 26. oktobra Konvencija).

Atbilstīgi Civillkodeksa 895. pantam testators jebkurā brīdī var atsaukt savu testamentu.

Mantojuma līgumi

Mantojuma līgumi principā ir aizliegti (Civillkodeksa 722. pants).

Tomēr kopš 2007. gada janvāra ir atzīts, ka potenciālie mantinieki (bērni) var — par labu vienai vai vairākām personām, kas ir vai nav tiesīgas saņemt mantojumu (brāļiem vai māsām, vai viņu lejupejiem radniekiem) — jau iepriekš atteikties no tiesībām iesniegt prasību par iekaušanos sava mantojuma noteikšanā, tostarp iepriekšēji atteikties no prasības par mantojuma apjoma samazināšanu (Civillkodeksa 929. pants). Lai atteikšanās būtu spēkā, tā jāformulē publiskā aktā divu notāru klātbūtnē. Līgumā ir jānorāda arī mantojuma saņēmēju vārdi (skatīt arī 3. jautājumu).

Turklāt atbilstīgi noteikumiem par mantojuma sadalīšanu *inter vivos*, tostarp attiecībā uz mazbērniem (*donation-partage trans-générationnelle*), potenciālie mantinieki (bērni) var piekrist, ka viņu mantojuma daļu pilnīgi vai daļēji saņem viņu lejupejie radnieki (Civillkodeksa 10784. pants).

2 Vai pēdējās gribas rīkojumam vajadzētu būt reģistrētam, un ja jā, tad kā?

Visus testamentus un jo īpaši pašrocīgos testamentus var reģistrēt Galvenajā pēdējās gribas rīkojumu kartotēkā (*Fichier central des dispositions de dernière volonté — FCDDV*), un reģistrāciju veic notārs. Reģistrē tikai attiecīgās personas civilstāvokli un informāciju par notāru, kas glabā testamentu, nevis testamenta saturu. Tādējādi *FCDDV* uzdevums ir nevis atklāt testamenta saturu, bet virzīt prasījumu pie notāra, kas glabā testamentu.

Ikviens var saņemt informāciju no *FCDDV*, uzrādot miršanas apliecību vai jebkuru citu dokumentu, kas apliecina tās personas nāves iestāšanos, kuras testaments tiek meklēts. Pēc tam prasītājam jāvēršas pie notāra, kas testamentu ir reģistrējis. Pieteikumu var iesniegt tiešsaistē šādā vietnē:

<https://www.adsn.notaires.fr/fcddvPublic/profileChoice.htm>.

Ja vien ar reģionālās tiesas priekšsēdētāja rīkojumu nav noteikts citādi, par testamenta saturu notārs var informēt tikai mantiniekus un legātārus.

3 Vai ir ierobežojumi brīvībai rīkoties ar īpašumu nāves gadījumā (piemēram, neatņemamā daļa)?

Francijas tiesību aktos ir nostiprinātas tikai neatraidāmā mantinieka tiesības (*forced heirship*) par labu mirušā lejupejiem radniekiem (bērniem, mazbērniem utt. atkarībā no radniecības pakāpes) un, ja nav lejupejo radnieku, par labu mirušā laulātajam.

Augšupējiem radniekiem un sānu līnijas radniekiem nav neatraidāmā mantinieka tiesību.

Šāda mantojuma neatņemamā daļa, kas ierobežo brīvību rīkoties ar mantojuma īpašumu un kuras vērtība var mainīties atkarībā no mirušās personas bērnu skaita un neatraidāmā mantinieka (bērna vai laulātā) statusa, nedrīkst pārsniegt 3/4 no mantojuma. Neatraidāmie mantinieki nevar atteikties no savas neatņemamās daļas (izņemot gadījumu, ja viņi atsakās no mantojuma vispār). Tomēr viņi var jau iepriekš atteikties no tiesībām iesniegt prasību par pārmērīgu testamentāro dāvinājumu samazināšanu (iepriekšēja atteikšanās ierosināt prasību par mantojuma apjoma samazināšanu, kas minēta atbildē uz 1. jautājumu saistībā ar mantojuma līgumiem).

Tādējādi šie mantinieki var aizsargāt savas tiesības uz mantojuma neatņemamo daļu (Civillkodeksa 721. un 912. pants).

- Mantojuma neatņemamā daļa bērniem: neatņemamā daļa ir puse, ja mirušajam ir tikai viens bērns. Ja mirušajam ir divi bērni, tad šī daļa ir 2/3, un ja mirušajam ir trīs bērni vai vairāk, šī daļa ir 3/4 (Civillkodeksa 913. pants).
- Mantojuma neatņemamā daļa pārdzīvojušajam laulātajam: tā ir viena ceturtdaļa no mantojumā ietvertās mantas (Civillkodeksa 9141. pants). Tas ir tikai gadījumā, ja nav lejupejo un augšupējo radnieku, un attiecas tikai uz mantojumiem, kas atklājušies pēc 2002. gada 1. jūlija.

Procedūra neatraidāmā mantinieka tiesību izmantošanai

Prasība par mantojuma apjoma samazināšanu sniedz mantiniekiem iespēju izmantot savas tiesības uz neatņemamo mantojuma daļu. Tāpēc, ja tiešs vai netiešs dāvinājums aizskar vienu vai vairāku mantinieku neatņemamo daļu, šo dāvinājumu var atskaitīt no tās mantojuma daļas, kas nav neatņemamā daļa (Civillkodeksa 920. pants).

Šo prasību var iesniegt tikai neatraidāmie mantinieki piecu gadu laikā no mantojuma atklāšanās vai divu gadu laikā no tiesību aizskārums konstatēšanas brīža (Civilkodeksa 921. pants).

Ikviena pilngadīgs neatraidāmais mantinieks var iepriekšēji atteikties no savām tiesībām iesniegt prasību par mantojuma apjoma samazināšanu (Civilkodeksa 929. pants). Šī atteikšanās ir jāformulē publiskā aktā divu notāru klātbūtnē. Tā atsevišķi tikai abu notāru klātbūtnē ir jāparaksta katrai personai, kura atsakās no savām tiesībām. Tajā sīki jāizklāsta turpmākās juridiskās sekas attiecībā uz katru atteikšanās iesniedzēju.

4 Kas manto un cik daudz gadījumā, ja pēdējās gribas rīkojuma nav?

Ja testamenta nav, atbilstīgi Francijas tiesību aktiem mantojumu sadala šādi.

- Ja mirušajam nav laulātā, bet ir bērni, mantojumu vienādās daļās sadala leņupējiem radiniekiem (Civilkodeksa 734. un 735. pants).
- Ja mirušais nav precējies un tam nav bērnu, mantojumu sadala mirušā vecākiem, brāļiem un māsām, un viņu leņupējiem radiniekiem (Civilkodeksa 738. pants).

Ja mirušajam nav ne brāļu, ne māsu, ne viņu leņupējo radnieku, viņa mantu vienādās daļās manto tēvs un māte (Civilkodeksa 736. pants).

Ja tēvs un māte ir miruši pirms mantojuma atstāņēja, viņa mantu manto brāļi un māsas vai viņu leņupējie radinieki, izņemot jebkādus citus radnieku vecākus, augšupējos vai sānu līnijas radniekus (Civilkodeksa 737. pants).

- Ja mirušajam ir laulātais, vispirms ir jāizbeidz laulāto mantiskās attiecības, un tikai tad var pieņemt lēmumu par mantojuma īpašumu. Pēc laulāto mantisko attiecību izbeigšanas piemēro tālāk izklāstītos noteikumus.
- Ja mirušajam ir gan laulātais, gan bērni, laulātais var izvēlēties starp visas esošās mantas lietojuma tiesībām vai pilnīgām īpašumtiesībām uz vienu ceturto daļu no mantas, ja visi bērni ir abu šo laulāto bērni, un pilnīgām īpašumtiesībām uz vienu ceturto daļu, ja viens vai vairāki bērni nav abu šo laulāto bērni (Civilkodeksa 757. pants). Ja laulātais nomirst pirms izvēles izdarīšanas, tiek uzskatīts, ka viņš(-a) izvēlējas lietojuma tiesības.
- Ja mirušajam ir gan laulātais, gan augšupējie radinieki, mantojumu sadala šādi — puse paliek laulātajam, viena ceturtdaļa — tēvam un viena ceturtdaļa — mātei. Ja viens no augšupējiem radiniekiem jau ir miris, tā ceturtdaļu manto laulātais (Civilkodeksa 757. pants).
- Ja nav ne augšupējo, ne leņupējo radnieku, viss mantojums paliek pārdzīvojušajam laulātajam (Civilkodeksa 757. pants). Neatkarīgi no Civilkodeksa 757. panta — ja nav augšupējo radnieku — mirušā brāļi un māsas vai viņu leņupējie radinieki saņem pusi no tās mantojumā ietvertās mantas natūrā, kas ir manta, ko mirušais ir ieguvis no saviem augšupējiem radiniekiem mantošanas vai dāvināšanas ceļā. Tās ir tiesības uz atpakaļdošanu (Civilkodeksa 757. pants). Visa pārējā manta pienākas pārdzīvojušajam laulātajam.

Partneri reģistrētās partnerattiecībās

Pārdzīvojušajam partnerim reģistrētās partnerattiecībās nav juridisku tiesību uz mantojumu. Taču viņš(-a) var saņemt legātu.

Tādējādi reģistrētu partneri neuzskata par mirušā mantinieku. Reģistrētais partneris saskaņā ar Civilkodeksa 5156. pantu pēc sava partnera nāves ir tiesīgs vienīgi īslaicīgi, proti, vienu gadu, bez maksas izmantot kopīgo dzīvesvietu (un tajā esošās mēbeles), ja tā ir bijusi šo partneru galvenā faktiskā dzīvesvieta partnera nāves brīdī. Reģistrētais partneris manto vienīgi tad, ja ir iecelts par mantinieku ar testamentu.

Ja ir bērni, neatkarīgi no tā, vai tie ir vai nav pāra bērni, pārdzīvojušais partneris kā legātu var saņemt tikai to mantojuma daļu, kas nav neatņemamā mantojuma daļa. Mantojuma legāta daļa ir atkarīga no bērnu skaita: ja ir divi bērni, tā ir trešdaļa no mantas, ja ir trīs bērni vai vairāk — ceturtdaļa (skatīt informāciju iepriekš).

Ja bērnu nav, ir iespējams visu mantu testamentā novēlēt pārdzīvojušajam partnerim vai trešai personai, jo nav neatraidāmo mantinieku. Tomēr, ja vēl ir dzīvi mirušā vecāki, viņi var pieprasīt atgūt mantas, ko ir atdevuši savam mirušajam bērnam — katrs dzīvais vecāks nedrīkst saņemt vairāk par vienu ceturtdaļu no mantojuma (Civilkodeksa 738. pants).

5 Kāda veida iestāde ir kompetenta:

5.1 mantošanas lietās?

Francijā kompetentā persona mantojuma jautājumos ir notārs. Ja mantojumā ir nekustamais īpašums, notāra piesaistīšana ir obligāta. Ja nekustamā īpašuma nav, notāru piesaistīt nav obligāti.

Notārs sagatavo notariālu aktu (*acte de notoriété*) par mantojuma nodošanu un sagatavo arī apliecinājumus par nekustamajiem īpašumiem, kas ļauj konstatēt nekustamo īpašumu nodošanu pēc nāves. Viņš(-a) palīdz mantiniekiem izpildīt to nodokļu saistības (deklarācijas par mantojumu sagatavošana un iesniegšana noteiktajos termiņos un mantojuma nodokļa nomaksa). Ja mantas veids to pieļauj un atkarībā no mantinieku skaita un viņu gribas, notārs, sagatavojot aktu par mantojuma sadali (*acte de partage*), sadala mantojumu starp mantiniekiem.

Strīda gadījumā ekskluzīva jurisdikcija pēc būtības un teritoriālā jurisdikcija ir reģionālajai tiesai, kuras darbības teritorijā atrodas mantojuma atklāšanās vieta.

5.2 saņemt paziņojumu par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu?

Tās reģionālās tiesas kanceleja, kuras darbības teritorijā ir mantojuma atklāšanās vieta, pieņem paziņojumus par atteikšanos no mantojuma neto aktīviem vai to pieņemšanu.

Ja mantojumu pieņem bez atrunām, īpašu formalitāšu nav.

5.3 saņemt paziņojumu par legāta pieņemšanu vai atraidīšanu?

Tās reģionālās tiesas kanceleja, kuras darbības teritorijā ir mantojuma atklāšanās vieta, pieņem paziņojumus par atteikšanos no vienīgajiem legātiem un daļas legātiem. Saskaņā ar Francijas tiesību aktiem nav jāiesniedz paziņojums par atteikšanos no konkrēta legāta.

5.4 saņemt paziņojumu par neatņemamās daļas pieņemšanu un atraidīšanu?

Tiesības pieņemt mantojumu vai atteikties no tā ir nedalāmas. Šīs tiesības attiecas uz visu mantojumu kopumā, tāpēc tās nevar aprobežoties ar mantojuma neatņemamo daļu.

Taču mantiniekiem ir iespēja atteikties no prasības par tādu testamentāro dāvinājumu samazināšanu, kas aizskar viņu mantojuma neatņemamo daļu.

6 Īss procedūras apraksts, kura paredzēta mantošanas kārtošanai saskaņā ar valsts tiesību aktiem, tostarp mantojuma sadalei un mantas dalīšanai (tostarp informācija par to, vai mantošanas procedūru sāk tiesa vai cita kompetenta iestāde pēc savas iniciatīvas).

Mantojuma procedūru ierosina pēc personas nāves mirušā pēdējā dzīvesvietā.

Pēc personas nāves tās mantiniekiem ir trīs iespējas: pieņemt mantojumu bez atrunām, pieņemt mantojuma neto aktīvus vai atteikties no mantojuma.

Mantojuma pieņemšanu bez atrunām var skaidri norādīt vai izteikt klusējot (Civilkodeksa 782. pants). Mantojums ir pieņemts klusējot, ja mantinieks veic tādu darbību, kas noteikti norāda uz viņa nodomu mantojumu pieņemt un ko viņš būtu tiesīgs veikt tikai kā mantojumu pieņemošs mantinieks (Civilkodeksa 783. pants).

Mantojuma neto aktīvu pieņemšanas nolūkā ir jāiesniedz paziņojums tās reģionālās tiesas kancelejā, kuras jurisdikcijā atrodas mantojuma atklāšanās vieta (Civilkodeksa 787. un 788. pants). Paziņojumam pievieno mantojuma sarakstu vai arī to iesniedz, vēlākais, divu mēnešu laikā. Mantojuma sarakstu sagatavo notārs, izsolītājs vai tiesu izpildītājs (Civilkodeksa 789. pants). Ja mantojuma sarakstu neiesniedz, tiek uzskatīts, ka mantojums ir pieņemts bez atrunām (Civilkodeksa 790. pants). Mantojuma sarakstā jāietver visi mantojumā iekļautie aktīvi un pasīvi.

Mantojuma neto aktīvu pieņemšana ļauj izvairīties no mantiniekam piederošās un mantotās mantas sajaukšanas; saglabāt visas mantiniekiem iepriekš piederējušās tiesības uz mirušā mantu; izvairīties no pienākuma maksāt ar mantojumu saistītos parādus, sedzot parādus tikai tādā apmērā, kas atbilst

mantojumā saņemtās mantas vērtībai. Tādējādi mantinieki būs atbildīgi par pasīviem, bet tikai tādā apmērā, kas atbilst mantojumā saņemamās mantas vērtībai.

Atteikšanās no mantojuma nekad netiek prezumēta, un atteikšanās ir skaidri jāizsaka. Lai tā būtu spēkā attiecībā uz trešām personām, atteikums ir jānosūta vai jāiesniedz tiesai, kuras jurisdikcijā atrodas mantojuma atklāšanās vieta (Civilkodeksa 804. pants). Tiek uzskatīts, ka mantinieki, kas atsakās no mantojuma, nekad nav bijuši mantinieki.

Tiesības pieņemt mantojumu vai atteikties no tā ir jāsteno desmit gadu laikā, pēc šā termiņa tiek uzskatīts, ka mantinieks ir atteicies no mantojuma. Tomēr ar rīkojumu var noteikt, ka mantiniekam ir jāizdara izvēle (Civilkodeksa 771. pants), un šajā gadījumā viņam ir jāatbild divu mēnešu laikā. Ja pēc šā pārdomu perioda mantinieks nav pieņēmis lēmumu, tiek uzskatīts, ka viņš ir pieņēmis mantojumu bez atrunām.

Francijas tiesību aktos paredzētais princips ir mantojuma sadale pēc savstarpējas vienošanās, neiesaistot tiesu. Tiesas iesaistīšanos varētu lūgt tikai mantinieku domstarpību gadījumā.

Lielākā daļa mantojumu tiek sadalīta, savstarpēji vienojoties ar notāra palīdzību. Tomēr atsevišķos gadījumos mantojumu var sadalīt, nepiesaistot notāru, proti, ja mirušā atstātajā mantojumā neietilpst nekustamais īpašums. Ja mantinieki vērsas pie notāra, viņi var izvēlēties notāru pēc saviem ieskatiem. Ja mantinieki nevar vienoties par notāra izvēli, katru mantinieku var pārstāvēt cits notārs.

Kad notārs ir izvēlēts, ir jānosaka mirušā atstātā mantojuma masas sastāvs, ņemot vērā mirušā laulāto mantiskās attiecības un agrāk veiktos dāvinājumus. Lai noteiktu vērā ņemamo mantojuma masu, notārs ievāc ziņas no dažādām iestādēm (apdrošināšanas sabiedrībām, bankām utt.) un lūdz mantiniekiem likt novērtēt nekustamo īpašumu vai citus aktīvus, kas nav uzskaitīti biržā. Var būt nepieciešams arī kustamās mantas saraksts. Pasīvus nosaka, uzskaitot mirušā parādus, ņemot vērā gan vienkāršus rēķinus, nenomaksātos nodokļus, atlīdzināmos pabalstus, garantētās saistības, gan bijušajam dzīvesbiedram maksājamos kompensācijas maksājumus.

Pēc mantojuma atstājēja nāves mantinieki lūdz mantas sadalīšanai kļūst par visu mantoto aktīvu līdzīpašniekiem. Šie līdzīpašnieki tādās pašās proporcijās ir atbildīgi arī par pasīviem. Par kopīpašuma daļas pārdošanu (t.s. pārņemšanas darījumiem) ir jāvienojas vienprātīgi. Turpretim administratīvus lēmumus var pieņemt ar vismaz divu trešdaļu līdzīpašnieku balsu vairākumu. Turklāt jebkurš līdzīpašnieks var veikt nepieciešamos pasākumus, lai saglabātu kopīpašumu. Ja līdzīpašnieki nespēj vienoties, viņi var vērsties tiesā, lai panāktu virzību bez citu līdzīpašnieku piekrišanas.

Kopīpašums beidz pastāvēt, kad mantojuma masa tiek sadalīta mantiniekiem. Šo sadali veic vai nu pēc savstarpējas vienošanās, ja saņēmēji tai piekrīt (vispārējais princips, Civilkodeksa 835. pants), vai — domstarpību gadījumā — pēc tiesas procesa, iesaistot notāru (izņēmums, Civilkodeksa 840. pants). Turklāt sadalīšana var būt pilnīga vai daļēja, ja noteikti īpašumi paliek kopīpašumā (piemēram, īpašums, uz ko attiecas lietojuma tiesības). Ikvien mantinieks var pieprasīt mantojuma masas sadali (Civilkodeksa 815. pants). Šo sadali var pieprasīt arī līdzīpašnieka kreditors (Civilkodeksa 81517. pants). Šajā pēdējā mantojuma sadales posmā ir jākonstatē īpašumu nodošana mantiniekiem. Rezultātā, lai pierādītu, ka mantinieki ir īpašuma (kas var būt gan nekustamais īpašums, gan nekomerciālo sabiedrību (*sociétés civiles*) daļas, gan transportlīdzekļi, gan vērtspapīri) jaunie īpašnieki, ir vajadzīgi īpašumtiesību apliecinājumi. Nekustamā īpašuma gadījumā mantiniekiem ir jābūt saņēmējiem īpašumtiesību apliecinājumus, kas reģistrēti zemesgrāmatā. Tas pats attiecas uz nekomerciālo sabiedrību daļām, par kurām īpašumtiesību apliecinājumi ir jāreģistrē komerciālo uzņēmumu tiesas reģistrā (*tribunal du commerce et des sociétés*).

Ja mantojuma masa netiek sadalīta, mantinieki saglabā līdzīpašnieku statusu.

7 Kā un kad persona kļūst par mantinieku vai legātāru?

Saskaņā ar Francijas tiesību aktiem pēc personas nāves tiek ierosināts mantojuma process, un tiesību aktos noteiktie mantinieki automātiski kļūst par mantojuma masas līdzīpašniekiem. Šiem mantiniekiem ir automātiskas tiesības uz mirušā mantu, tiesībām un darbībām (Civilkodeksa 720. un 724. pants), un šīs automātiskās tiesības principā ļauj viņiem nekavējoties pārņemt mantotos aktīvus faktiskā valdījumā. Tomēr mantiniekiem vēl ir jālemj par to, vai pieņemt mantojumu bez atrunām, pieņemt mantojuma neto aktīvus vai atteikties no mantojuma (skatīt skaidrojumu atbildē uz 6. jautājumu).

Vienīgajiem legātāriem un dāvinājumu saņēmējiem šīs tiesības ir tikai tad, ja nav neatraidāmo mantinieku (Civilkodeksa 1006. pants). Ja neatraidāmie mantinieki ir, pie viņiem jāvērsas ar prasību par legāta izdošanu (Civilkodeksa 1004. pants).

Daļas legātāriem un konkrētiem legātāriem ir jāvērsas pie mantiniekiem, kuriem ir automātiskas tiesības uz īpašumu (Civilkodeksa 1011. un 1014. pants). Savus legātus legātāri var pārņemt ar mantinieku starpniecību.

Situācijā, kad nav neviena mantinieka, mantojumu nodod valstij. Tādā gadījumā valsti pārstāv īpašumu pārvalde (*Administration des domaines*).

8 Vai mantinieki ir atbildīgi par mirušā parādiem, un ja jā, ar kādiem nosacījumiem?

Vienīgais vai daļas mantinieks, kas mantojumu pieņem bez atrunām, ir neierobežoti atbildīgs par parādiem un maksājumiem, kas saistīti ar mantojumu. Par naudas summu legātu viņi ir atbildīgi tikai tādā apmērā, kas atbilst ar mantojuma neto aktīviem saistītajiem parādiem (Civilkodeksa 785. pants).

Ja ir vairāki mantinieki, katrs personīgi ir atbildīgs par parādiem un maksājumiem, kas saistīti ar mantojumu, atbilstoši katra mantotajai daļai (Civilkodeksa 873. pants).

Ja mantinieks ir izvēlējis mantojuma pieņemšanu bez atrunām, tas ir bez ierobežojumiem atbildīgs par visiem mirušā parādiem un maksājumiem. Tomēr viņš var lūgt pilnīgu vai daļēju atbrīvojumu no viņa pienākuma segt mantojuma parādus, ja mantošanas brīdī viņš varēja nezināt par šo saistību esamību un ja šo parādu nomaksa varētu būtiski samazināt viņa personīgos aktīvus.

- Ja mantinieks ir izvēlējis pieņemt mantojuma neto aktīvus, viņam ir jāsedz ar mantojumu saistītie parādi tikai tādā apmērā, kas nepārsniedz mantojumā saņemtās mantas vērtību.

- Ja mantinieks ir atteicies no mantojuma, viņam parādi nav jāsedz.

9 Kādi dokumenti un/vai informācija parasti vajadzīga nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Civilkodeksa 7101. pantā ir paredzēts, ka par pamatu tiesību uz nekustamo īpašumu reģistrācijai var būt tikai publiski akti, ko ir sagatavojis Francijā praktizējošs notārs, tiesas lēmumi un pārvaldes iestāžu izdoti oficiāli dokumenti.

Ja mantojumā ietilpst nekustamais īpašums, notāram ir jāpasagatavo notariāls apliecinājums jeb "apliecinājums par nekustamo īpašumu". Šajā publiskajā aktā konstatē tiesību uz nekustamo īpašumu nodošanu mantiniekiem. Šis apliecinājums ir jāreģistrē zemesgrāmatā (*service de publicité foncière*). Mantiniekiem ir jāpaziņo īpašuma vērtība, un tā ir jānorāda aktā. Vērtībai ir jāatbilst tirgus cenai.

9.1 Vai pārvaldnieka iecelšana ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma? Ja tā ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma, kādi pasākumi ir jāveic?

Francijas tiesību aktos nav ne paredzēts, ne prasīts piesaistīt pārvaldnieku. Tomēr pastāv iespēja, ka to iecels tiesa. Mantiniekiem ir pienākums sniegt informāciju zemesgrāmatā, un tiem palīdz notārs. Mirušā persona pirms nāves var iecelt testamenta izpildītāju, kura pilnvaras ir noteiktas Civilkodeksa 1025. un turpmākajos pantos.

9.2 Kas ir tiesīgs izpildīt mirušā pēdējās gribas rīkojumu un/vai pārvaldīt mantojumu?

Mantojuma pārņemšanas īstenošana un mantoto īpašumu pārvaldība ir mantinieku pārziņā. Strīda gadījumā jurisdikcija ir tai reģionālajai tiesai, kuras darbības teritorijā ir mantojuma atklāšanās vieta.

Tiesa var iecelt mantojuma pārvaldnieku, kas tam uzticēto pilnvaru satvarā pārstāv visus mantiniekus (Civilkodeksa 8131. pants).

Francijas tiesību aktos ir paredzētas arī citas mantojuma pārvaldīšanas pilnvaras. Proti, pilnvara, kas darbojas pēc nāves (Civilkodeksa 812. pants): testators var iecelt pārvaldnieku, kas pilnīgi vai daļēji pārvaldīs vai apsaimniekos mantojumu mantinieku labā. Pastāv arī pēc vienošanās piešķirtas pilnvaras (Civilkodeksa 813. pants), uz kurām attiecas vispārējo tiesību normas, un, visbeidzot, tiesas piešķirtas pilnvaras, kas tika aplūktas iepriekš.

9.3 Kādas ir pārvaldnieka pilnvaras?

Mantiniekiem, kuriem ir automātiskas tiesības uz mirušā īpašumu, tiesībām un darbībām, ir piešķirtas visas pilnvaras. Ja rodas sarežģījumi vai neizdodas panākt vienošanos, var vērsties tiesā un var iecelt pārvaldnieku. Šādā gadījumā pārvaldnieka uzdevums ir uz noteiktu laiku kārtot mantojuma lietas saistībā ar viena vai vairāku konkrēta mantojuma mantinieku bezdarbību, neveiktiem maksājumiem vai nolaidību. Pārvaldnieka pilnvarās ietilpst mantojuma saglabāšanas, uzraudzības un pārvaldības darbības (8134. pants). Pārvaldnieks, nepārsniedzot tam uzticētās pilnvaras, arī pārstāv visus mantiniekus civiltiesiskās attiecībās un tiesā (Civilkodeksa 8135. pants).

10 Kādus dokumentus, kas apliecina labuma guvēju statusu un tiesības, saskaņā ar valsts tiesību aktiem parasti izsniedz tiesvedības laikā mantošanas lietās vai tās beigās? Vai tiem ir konkrēts pierādījuma spēks?

Atbilstīgi Francijas tiesību aktiem mantinieka statusu parasti apliecina ar notāra sagatavotu notariālu aktu (*acte de notoriété*) (Civilkodeksa 7301. pants), lai gan šādu statusu ir iespējams apliecināt ar jebkādiem citiem līdzekļiem. Notariālais akts ir oficiāls dokuments, kurā norāda mantiniekus un viņu mantojuma daļas. Tāpēc mirušā radniekiem ir jāiesniedz notāram dokumenti, kuros ir norādīti mantojumā iekļautie ģimenes locekļi (ģimenes žurnāls (*livret de famille*), laulības līgums, tiesas spriedums par laulības šķiršanu u. c.). Notariālo aktu uzskata par autoritatīvu, ja netiek pierādīts pretējais. Ja mantojums ir mazs, notariālo aktu var aizstāt ar vienkāršu mantojuma apliecību, ko ir parakstījuši mantinieki.

Vajadzības gadījumā notārs var sagatavot aktu, kurā ir reģistrēta attiecībā uz mantojumu izdarītā izvēle, kā arī apliecinājums par nekustamo īpašumu. Mantošanas process beidzas līdz ar mantas sadali, ko nereti dokumentē mantas sadales aktā (*acte de partage notarié*).

Šī lapa ir daļa no tīmekļvietnes [Tava Eiropa](#).

Mēs labprāt uzzinātu jūsu [atsaukmes](#) par sniegtās informācijas lietderību.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Lapa atjaunināta: 14/12/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atsoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.